

אוצר הנפש

* **	🕯️🕯️	📍
20:18	19:03	י-ם
20:20	19:18	ת"א
20:21	19:11	חיפה
20:19	19:19	ב"ש

עלון שבועי בענייני תורת הנפש ותיקון המדות משיעורי הרב יצחק גינזבורג שליט"א

אוצר הפרשה אוצר הסיפור

התחדשות אצל חסידים ומתנגדים

ידוע הווארט בחסידות על ההבדל בין מתנגד לחסיד, שאצל מתנגד "עולמות בפשיטות ואלקות בהתחדשות" ואצל חסיד "אלקות בפשיטות ועולמות בהתחדשות".

יש על כך סיפור מפורסם:

שד"ר מטעם החסידים

בא לאסוף כסף בעיירה של מתנגדים. המתנגדים חשדו בו שהוא מכת חסידים ושאלו אותו מה חושב על החסידים. התשובה של השד"ר היתה שהחסידים חושבים על עצמם, והמתנגדים חושבים על ה'. מה היה ההסבר שלו בסוף?

התשובה של השד"ר היתה שהחסידים חושבים על עצמם, והמתנגדים חושבים על ה'.

שהחסידים תופסים בפשיטות שיש ה', ואילו המציאות היא דבר חידוש, ולכן חושבים כל הזמן איך יתכן שיש מציאות, 'האם אני באמת קיים, או שזה רק דמיון?'. לעומת זאת, המתנגדים תופסים בפשיטות שיש מציאות, ואילו האמונה בה' היא חידוש, ולכן חושבים כל הזמן איך יתכן שיש ה', וצריכים להוכיח את קיומו.

תמיד עיקר ההתבוננות הוא על ההתחדשות - מה שפשוט פשוט ועל החידוש צריך להתבונן.

(משיעור אור לכ' טבת תשפ"ב)

"בצר הרחבת לי"

השפ"א מסביר כי פרשת מסעי, הנקראת בין המצרים, מלמדת כיצד ה' נמצא גם בתוך הצרה-המיצר וכי אין לברוח מן המצר, אלא לעבוד גם מתוכו את ה'.

מן המצר יש להתפלל לה', "מן המצר קראתי יה ענני במרחב יה", כאשר מיוחד לכך אחד מעשרת לשונות התפלה - 'ביצור', סוד "בצר לי אקרא לי הוי". אז מגלים כי כשם שה' עונה בעת רצון כך הוא עונה בעת צרה ואת ה-צרה עצמה יש להפוך ל-רצה, כנודע ממורנו הבעש"ט. בפרט יש להתבונן בכך בעת חולי: בצר בגימטריא רפואה (אור-פה הנמשך בדבור התפלה) ו"עת צרה" ועוד "עת רצון" עולה אל פעמים נא, בסוד "אל נא רפא נא לה" (נא הוא ההפרש בין צרה ל-רצון, עליו מבקשים "אנא הוי' הושיעה נא"), תפלת משה לרפואה כאשר "משה מלגאו" מתלבש ב"יעקב מלבר" ומקיים בו "עת צרה היא ליעקב וממנה יושע".

בכל מצב מ-כח עתים, בשמחה או בבכיה, יש להגיע לדבקות הבורא וללמוד חכמה-תורה מהמסעות שעובר האדם. אפילו כאשר הצרה היא ענש על חטא האדם, הרי "לך א-דני חסד כי אתה תשלם לאיש כמעשהו" - כדי ללמוד מהענש חכמה (חסד ע"ה), כיצד לתקן את החטא.

(משיעור י' אייר תש"פ)

אוצר קצור

אהבת חנם

הפירוש הכי פשוט לאהבת חנם היא אהבה בלי סבה - סתם אני אוהב אותך, לא שעשית לי איזו טובה שאני חייב לך אהבה, מתוך הכרת הטוב, אלא שאני אוהב אותך סתם. כמובן, אם עשית לי טובה אני מכיר טובה ואוהב אותך עוד יותר, אבל הבסיס הוא אהבת חנם. כמו תורת הבעל שם טוב שאהבת ישראל היא לאהוב יהודי שלא ראית ולא הכרת מעולם. ההסבר הפנימי היינו שדפוס החשיבה שלכם שונים לחלוטין, ובכל זאת - אני אוהב אותו אהבת חנם.

(משיעור י"א מנחם-אב ע"ג)

אוצר הפתגם

עיקר הגבולות בקבלה הוא 1 הקצוות - ארבע רוחות העולם, מעלה ומטה. אם כתוב שש פעמים "וירד הגבול" זאת אומרת שצריכים להוריד את כל הקצוות, את כל הקיצוניות, כדי ליצור אחדות בין הנשמות.

(משיעור אור ל-ה' חשוון ע"ד)

אוצר התבונה

"שמאל דוחה וימין מקרבת" (פרק ב')

הפירוש השלישי הוא הכי ווארט, אבל הכי פשוט: "לעולם תהא שמאל דוחה" היינו לדחות את השמאל, לגמרי, לזרוק אותו לפח. אז תתכן "ימין מקרבת" – לקרב את הימין, את הקירוב. בתוך הנפש יש נטיה לדחות ויש נטיה לקרב. צריך לדחות – לגמרי! – את הנטיה לדחות. אחרי שאתה דוחה את הטבע הראשון שלך לדחות – טבע ראשון הוא טבע לא אמתי, כידוע (דווקא טבע שני בגימטריא אמת) – אתה יכול לקרב לגמרי. לכל יהודי יש טבע לקרב

(הרי אנחנו רחמנים ביישנים וגומלי חסדים), אבל קודם עליו לדחות את השמאל – תדחה את נטית הדחיה, ואז תוכל לקרב לגמרי את הנטיה שלך העצמית לקרב,

לאהוב את כולם באהבה מגולה.

בשלשת הפירושים – שבכולם החידוש-השינוי הוא לגבי "שמאל דוחה" – סדר מובהק ויפהפה של הכנעה-הבדלה-המתקה: בפירוש הראשון ה"שמאל דוחה" היא כפשוטו – מימוש הנטיה לדחות-להכניע את הזולת – אבל ההוראה היא להחליש ולהנמיך את הדחיה. ההוראה היא הכנעה – כשאתה בא לדחות תוריד פרופיל.

הפירוש השני הוא פירוש מובהק של הבדלה – על ידי שאתה דוחה את עצמך אתה בעצם מרומם את עצמך, דווקא על ידי השמאל אתה עושה את עצמך נבדל למעליותא ("צדקה תרומם גוי", כנ"ל).

בפירוש השלישי פשוט שאין יותר שמאל, הכל ימין – המתקה גמורה.

כל פירוש הוא בקומה אחרת בנפש: הפירוש הראשון הוא איזון במדות – תחליש את השמאל ותחזק את הימין. אחר כך, אתה צריך להרים את הראש, את השכל, בשביל לחבק באמת. איפה הפירוש השלישי? אלה הם כבר דברי הזהר ש"לית שמאלא בהאי עתיקא, כולא ימינא". גם מה שהיה קודם שמאל – הפך להיות ימין, "כולא ימינא". אלה שלשה פירושים של "לעולם תהא שמאל דוחה וימין מקרבת".

(משיעור ג' תמוז תש"פ)

אוצר הרמז

אהרן הכהן – אהבה רבה

יש משהו מיוחד בר"ח אב – היארצייט היחיד המפורש בתורה, פטירת אהרן כהן גדול. כמו שאברהם הוא איש החסד גם מי שבא אחריו בתורה כאיש החסד באופן מובהק ביותר הוא אהרן. חסד הוא אהבה (אהרן כל אות במספר קטן = אהבה) – כתוב שאברהם הוא אהבת עולם ואהרן הוא אהבה רבה (בחינת כהנא רבא, כהן גדול), שניהם אהבה (פעמיים אהבה = שם הוי' ב"ה).

(משיעור אור ל-א' מנחם-אב ע"ה)

"לא נתמלאה צור אלא מחורבנה של ירושלים"

חז"ל אומרים על הפסוק "אמלאה החרבה" – "לא נתמלאה צור אלא מחורבנה של ירושלים". "צור" בפסוק הזה היינו מלכות אדום. אם ירושלים חרבה הקליפה שוללת ובוזזת את כל ההון והיוקר שהיו בירושלים ונבנית מהם – דבר בהחלט לא רצוי.

חז"ל אומרים "אם מלאה זו חרבה זו ואם חרבה זו מלאה זו" – אחד מלא ואחד חרב, שני מצבים הפוכים. אם ירושלים מלאה – צור חרבה. אם ירושלים חרבה – חס ושלוש, כמו עכשיו, עד ביאת משיח – צור מתמלאת. לפעמים כתוב בתנ"ך צר חסר ויש כמה פעמים שכתוב צור מלא (סוד "נתמלאה צור"). אם מחברים את שתי צורות הכתיב של צור, צר-צור, מקבלים בדיוק ירושלים! או-או – אם מלאה זו חרבה זו. הביטוי "אם מלאה זו חרבה זו" בגימטריא משיח – אם ירושלים מלאה וצור חרבה זהו באמת משיח ואם חלילה צור מלאה וירושלים חרבה בדיוק ההיפך, זהו נחש בגימטריא משיח, נחש הקדמוני שפתה את חוה ואדם. (משיעור כ"ד סיון פ"ב)

אוצר השו"ת

איך מנצחים את הספקות ואת הדמיונות?

שאלה: אני חי כל הזמן בתחושה של ספק וחוסר ודאות ולכן אני לא מצליח לעשות שום דבר עד הסוף, ללכת על משהו באופן החלטי ובחיות. הספקות הללו נמצאים בכל היבט של החיים שלי וזה גורם לי להרגיש חסר אונים. איך אפשר לצאת מהמצב הזה?

תשובה: לכל האנשים יש בלבולים וספקות, זה חלק חשוב מאד בעבודתו של היצר הרע, ו"כל הגדול מחברו יצרו גדול הימנו". הווארט העיקרי של הרבי בנוגע לכך הוא הסח הדעת, אין צורך לחטט ולחשוב על הבעיה והספק – אלא כמה שיותר להסיח את הדעת ולהתקדם, ואז באמת הבעיה תחלוף. שרש הבעיה שאתה מתאר הוא כח המדמה – וכח זה הוא חזק מאוד. כאמור הדרך לנצח אותו היא הסח הדעת. מהו הסח הדעת? פשוט לומר ליצה"ר – 'אתה שקר ושטות ואני לא שם עליך'.

(מענה מתמוז פ"ב)